

CONCLUSIE

De reorganisatie der Collins Company werd door de auditors, die de banken vertegenwoordigden op schitterende wijze behandeld en de doorvoering van het plan heeft bewezen, dat zij niet te optimistisch waren in hunne veronderstellingen. Vooral dient te worden opgemerkt, dat zij niet vervielen in de zoo vaak gemaakte fout, n.l. dat zij de directie der Collins Company niet vervingen door nieuwe personen. Zij ontnamen haar alleen de financieele structuur van het bedrijf en plaatsten boven haar financieele specialiteiten in den vorm van den Raad van Beheer der Holding Company. Dit was zeer goed gezien omdat de commercieele en industriele ervaring van de directie zoodoende aan het gereorganiseerd concern kon ten goede komen.

Daarnaast kwam den Raad van Beheer de taak toe de financieele bouw van het concern dusdanig uit te voeren, dat de ergste conjunctuur de onderneming niet kon doen wankelen.

De grootste verdienste van deze reorganisatie blijft toch de oprichting der „holding company” waardoor de activa en passiva gesplitst werden en een eerste recht op de groote activa der vennootschap aan nieuw bedrijfskapitaal kon worden verschafft.

Deze wijze van oplossing der moeilijkheid, waar tegenover zij die de reorganisatie eener industriele onderneming hebben uit te voeren, zich steeds geplaatst zien is nog weinig gebruikelijk. Zij is echter eenvoudig en doelmatig gebleken.

Dr. J. G. SCHOUP

Bijlage I.

Vergelijkende Geconsolideerde Balansen per 31 December 1920—1921 en 30 September 1922. in \$ 1000

Activa	31/12/20	31/12/21	30/9/22	Passiva	31/12/20	31/12/21	30/9/22
Land en Gebouwen	1322.—	1352.—	1360.—	Gewoon Aandeelenkapitaal ..	762.—	762.—	762.—
Beleggingen	126.—	135.—	142.—	Preferent Aandeelenkapitaal	513.—	513.—	513.—
Voorraden	3233.—	2700.—	2105.—	Te Betalen Wissels	3019.—	3175.—	3320.—
Te Ontvangen Wissels	2384.—	2438.—	2556.—	Crediteuren	127.—	134.—	194.—
Debiteuren	111.—	102.—	122.—	Onverdeelde Winsten	441.—	236.—	88.—
Te Ontvangen Intrest	152.—	190.—	198.—	Reserve	659.—	401.—	401.—
Kassa en Kassiers	324.—	130.—	171.—	Te Betalen Kosten	184.—	150.—	—
Vooruitbetaalde Kosten	22.—	29.—	140.—	Surplus	1969.—	1705.—	1516.—
	<u>7674.—</u>	<u>7076.—</u>	<u>6794.—</u>		<u>7674.—</u>	<u>7076.—</u>	<u>6794.—</u>
Loopende Activa	6204.—	5560.—	5152.—	Loopende Verplichtingen ...	3330.—	3459.—	3514.—

Bijlage II.

Balansen der voorgestelde Maatschappijen na reorganisatie. (in \$ 1000)

Activa	HOLDING COMPANY	Passiva	
Land en Gebouwen	1360.—	Gewoon Aandeelenkapitaal A.	1.—
Gewoon Aandeelenkapitaal Bedrijfsmaatschappij (Boekwaarde)	4728.—	Gewoon Aandeelenkapitaal B.	76.—
Preferent Aandeelenkapitaal Bedrijfsmaatschappij ...	513.—	Preferent Aandeelenkapitaal	513.—
		Obligaties	2000.—
		Te Betalen Wissels	1320.—
		Surplus	2691.—
	<u>6601.—</u>		<u>6601.—</u>

BEDRIJFSMAATSCHAPPIJ.

Beleggingen	142.—	Gewoon Aandeelenkapitaal	762.—
Voorraden	2105.—	Preferent Aandeelenkapitaal	513.—
Te Ontvangen Wissels	2556.—	Te Betalen Wissels	625.—
Debiteuren	122.—	Crediteuren	194.—
Te Ontvangen Intrest	198.—	Surplus	3965.—
Kassa en Kassiers	796.—		
Vooruitbetaalde Kosten	140.—		
	<u>6059.—</u>		<u>6059.—</u>
Loopende Activa (cf. Bijlage I)	5777.—	Loopende Verplichtingen (cf. Bijlage I)	819.—

INDISCHE BELASTINGEN

In den Regeerings-Almanak voor Ned. Indië vindt men onder het Departement van Financiën een opsomming van de verpachte middelen, waaronder eenige minder belangrijke, en van de niet verpachte middelen, waaronder de meeste en ook de voornaamste belastingen behooren.

Bij het bespreken der Indische Belastingen zal ik alle bijzon-

dere belastingen, zooals de „Hassilbelasting in het Gouvernement Atjeh en Onderhoorigheden” en vele van deze soort, overslaan.

Alvorens over te gaan tot de bespreking tot de belangrijkste van alle, de Inkomstenbelasting, kan ik vermelden, dat er, behalve zegelrecht en successierecht nog geheven wordt:

Personeele belasting voor Europeanen en daarmee gelijkgestelden en Vreemde Oosterlingen (dus niet van de Inlanders),

Verpondingsbelasting. Deze belasting dateert reeds van 3 Januari 1819 en bedraagt 1 % a) of $\frac{3}{4}$ % van de „verpondingswaarde” van onroerende goederen. De verpondingswaarde bedraagt 10 maal de jaarlijksche huurwaarde; men kan dus ook zeggen, dat de belasting 10 % of $7\frac{1}{2}$ % van de jaarlijksche huurwaarde bedraagt.

Vooraf voor cultuurondernemingen, die groote terreinen bebouwen is deze belasting soms drukkend, omdat er geen rekening mede gehouden wordt of er gewonnen of verloren wordt.

Deze belasting heeft voor den Fiscus het voordeel, dat ze telkens voor een tijdvak van 5 jaar wordt vastgesteld; voor den belastingplichtige heeft dit echter het nadeel, dat hij voor 5 jaar één aanslagbiljet ontvangt en er, ter voorkoming van de niet malsche boeten, voor moet zorgen om in de latere jaren te betalen, zonder te mogen wachten op de ontvangst van een aanslagbiljet.

De Inkomstenbelasting is in Indië reeds in 1908 ingevoerd, dus 6 jaar eerder dan in Nederland. Het Departement van Financiën is toen direct zoo actief geweest om uit te geven een officieele „Toelichting”. Deze is voor belastingplichtigen van zeer veel nut geweest. Tegenwoordig wordt, naar ik meen, een dergelijke officieele toelichting niet meer gepubliceerd.

Een Indische uitgave in den geest van de „Beslissingen in Belastingzaken” in Nederland zou thans wel gerechtvaardigd zijn en door velen met vreugde begroet worden.

Aan diegenen, die een toelichting wenschen samen te stellen voor belastingplichtigen, zou ik gaarne aanbevelen om daarbij niet als volgorde aan te nemen de ordonnantie, maar het aangiftebiljet en dan steeds te verwijzen naar de desbetreffende artikelen der ordonnantie.

Sedert 1 Januari 1920 geldt de „Herziene Ordonnantie op de Inkomstenbelasting 1920”, (Stbl. 1921 No 312), die een wijziging en aanvulling is van de Ordonnantie van 1920.

Deze herziene ordonnantie wacht, na reeds eenige malen veranderd te zijn, een ingrijpende wijziging.

Een Indische en een Nederlandsche Commissie hebben ter zake reeds een rapport uitgebracht. De Minister van Koloniën wenscht namelijk, evenals dit in Nederland geschied is door de heffing van een dividendbelasting, de belastingheffing van naamlooze vennootschappen en andere rechtspersonen te regelen bij een afzonderlijke ordonnantie, buiten de algemeene inkomstenbelasting om.

Ook Mr. M. W. F. Treub heeft hierover als Voorzitter van den Ondernemersraad voor Ned. Indië een interessante nota geschreven, die aanleiding heeft gegeven tot eenige brochures. De Ondernemersraad heeft aan den Minister een „Advies” gezonden naar aanleiding van het 1e rapport der Indische Commissie.

De volgorde, waarin de genoemde stukken verschenen zijn, is: Nota Mr. Treub, verslag Indische Commissie, advies Ondernemersraad en het laatste verslag der Nederlandsche Commissie. Hiermede is de leetuur voorloopig beëindigd.

Het is mijn bedoeling, om eerst de thans geldende ordonnantie en daarna de voornaamste punten uit bovengenoemde verslagen te behandelen.

Herziene Ordonnantie op de Inkomstenbelasting 1920.

In artikel 1 worden de belastingplichtigen opgesomd, zij worden onderverdeeld in 10 soorten, aangeduid met de letters a—j.

Voor 3 soorten, n.l. de inwoners van Ned. Indië (art. 1 sub a), de in Ned. Indië gevestigde naamlooze vennootschappen volgt hieronder een overzicht van de verschillende artikelen, die voor de desbetreffende categoriën van belang zijn. Het zou mij te ver voeren dit overzicht tot alle 10 soorten uit te breiden.

a) De 1 % geldt slechts voor onroerende goederen, waarvan geen eigendomsbewijzen zijn opgemaakt, doch bezeten worden krachtens beschikking Britsche Gouvernement.

Inkomstenbelasting Stbl. Ned. Indië 1921 No. 312.

Belasting- plichtigen	Inwoners	In Ned. Indië gevestigde naamlooze vennootsch., commandit. vennootschappen op aandeelen, coöperatieve verenigingen enz.	Niet binnen N.I. gevestigde N.V. enz. die een beroep geheel of gedeeltelijk in Ned. Indië uitoefenen.
	art. 1 a	art. 1 b.	art. 1 g.
Belastingplichtig naar zuiver inkomen.	art. 2	a. Zuiver inkomen. b. Extra Winst. c. Overwinst art. 20.	a. Zuiver inkomen uit N.I. b. Extra Winst uit N.I. c. Overwinst uit N.I. art. 29.
Berekend volgens	art. 3 t/m 17	a. Zuiver Inkomen art. 3 t/m 16 en art. 21.	b. Extra Winst art. 22 en 25 (en art. 31 voor l g) c. Overwinst art. 23 t/m 25 (en art. 32 voor l g)
Bedrag der belasting	art. 18	art. 21 (2) 6% „ 30 (2) 6%	art. 22 (en art. 31 voor l g) art. 26 (en art. 32 voor l g)

Belastingjaar: Kalenderjaar art. 40.

1 Inwoners van Ned. Indië. De ordonnantie van 1908 gold slechts voor Europeanen en daarmee gelijkgestelden (waaronder de Japanners vielen). Daarnaast bestond de bedrijfsbelasting voor Vreemde Oosterlingen (Chineezen, Arabieren enz.) en het hoofdgeld voor Inlanders. Percentsgewijze was de Inkomstenbelasting het laagst; deze onbillijkheid is thans opgeheven. Met het oog op het feit, dat de belasting ook de inlanders geldt, is ingevolge art. 18 (1) slechts een inkomen beneden f 120.— per jaar belastingvrij.

Physieke personen betalen slechts over hun Zuiver Inkomen belasting.

Als bronnen van inkomen worden in art. 3 aangegeven hetgeen genoten wordt uit:

- onroerende goederen (uitgewerkt in art. 4)
- roerende goederen (art. 5)
- beroep of bedrijf, alsmede uit wetenschappelijke of anderen arbeid, onverschillig of deze tijdelijk dan wel geregeld wordt verricht. (art. 6.)
- ambt, waardigheid, bediening of betrekking (art. 7)
- periodieke uitkeeringen (art. 8)

Verlies op de eene bron geleden komt ook hier in mindering van de winst op de andere bron.

De bepalingen in Indië voor de fysieke personen wijken niet belangrijk van de Nederlandsche af.

Voor de aftrek komen in aanmerking „door goed beheer geboden” afschrijvingen en „bijdragen aan rechtspersoonlijkheid bezittende fonsen” ter ondersteuning van het personeel van belastingplichtige (tweede lid van art. 6 sub. a en f).

Niet afgetrokken mag worden hetgeen „in reservefondsen wordt opgelegd.”

Vaste tractementen moeten in Indië worden berekend naar het jaarlijksch zuiver bedrag bij den aanvang van het belastingjaar. Indien dus iemand in 1923 elf maanden f 600.— per maand en over 1 December het verhoogde tractement ad. f 700.— heeft genoten, geeft hij in Indië voor 1924 op f 8400.—, terwijl hij in Nederland over f 7300.— zou moeten betalen. Voor de overige bronnen geldt als basis het zuiver inkomen over het aan het belastingjaar voorafgaande kalenderjaar.

Een belangrijke beslissing is in Indië ook gevallen door de uitspraak van den Raad van Beroep te Batavia van 29 Decem-

ber 1923 No. 320. Zooals meer maatschappijen in Indië heeft ook de Bataafsche Petroleum Maatschappij een Voorzieningsfonds gesticht, waarin alle vaste beambten een bepaald percentage van hun tractement storten. Bij ontslag of overlijden van den beambte worden deze inhoudingen, vermeerderd met rente op rente en met de door de maatschappij jaarlijks gedane stortingen, uitbetaald. De Raad heeft bepaald, dat beambten over hun stortingen en over de bijgeschreven rente belasting moeten betalen.

Formeel kunnen deze bedragen als inkomen van den beambte beschouwd worden, maar in werkelijkheid wordt het salaris zoodanig bepaald, dat men eigenlijk voor zijn levensonderhoud rekening houdt met het resterende bedrag na aftrek der inhouding. Het salaris wordt nominaal met een zoodanig percentage verhoogd, dat van den beambte een deel voor zijn pensioen ingehouden kan worden.

Indien voor een bedrijf of beroep het boekjaar niet samenvalt met het kalenderjaar wordt in Nederland (art. 13) als basis genomen het laatstverloopen boekjaar, in Indië het boekjaar waarvan de eerste helft of meer dan de helft samenvalt met het aan het belastingjaar voorafgaande kalenderjaar (art. 13 lid 4).

Indien een boekjaar dus 30 Juni of eerder eindigt, wordt in Indië voor 1924 belasting betaald over de winst van het boekjaar 1923/24; indien het boekjaar echter eindigt na 1 Juli, dan over de winst over het boekjaar 1922/23.

Ook moet belasting betaald worden over inkomsten in het voorafgaande kalenderjaar genoten uit op zich zelf staande werkzaamheden. Art. 16 der Indische ordonnantie maakt hierbij het volkomen logische voorbehoud, dat belastingplichtige in Ned. Indië gevestigd moet zijn geweest gedurende den tijd, dat hij die werkzaamheden verrichtte. In Nederland wordt deze restrictie in de wet en in de gemeentelijke verordeningen niet gemaakt; ik heb de ervaring, dat gemeentelijke autoriteiten zich aan de letter houden en op dit punt van geen logica willen weten.

Ik wil uit het tarief uit art. 18 voor fysieke personen eenige grepen doen.

BELASTBARE SOM.	BELASTING.	Over het meerdere inkomen	
		tot een inkomen van	%
f 120.—	f 1.20	f 1.800.—	2
" 5.400.—	" 160.80	" 8.400.—	5
" 12.000.—	" 526.80	" 18.000.—	7
" 60.000.—	" 5.566.80	" 70.000.—	15
" 180.000.—	" 29.566.80	en hooger	25

Hierbij komen sedert 1922 voor natuurlijke personen nog 30 opercenten. Verder bestaat er geen aftrek voor eerste levensonderhoud. Aftrek voor iederen bloed- en aanverwant in de rechte linie, die geheel ten laste van belastingplichtige komt, bedraagt 3 % der belasting, met een maximum van f 30 per bloed- of aanverwant.

Het tarief is dus hooger dan in Nederland. In hoeverre de Gemeenten belasting heffen is mij niet bekend. Doen zij dit nog niet, dan zal dit wel spoedig gebeuren, want verscheidene groote gemeenten hebben leeningen uitstaan.

(Wordt vervolgd.)

H. J. VAN ARKEL

FISCALITEITEN

De al of niet belastbaarheid van een uitkeering aan houders van winstbewijzen, bij wijze van afkoop van hunne rechten en de vraag, wanneer hiervan sprake kan zijn, is menigmaal een punt van verschil geweest.

Van het eerste geval was sprake in de Resolutie van den Minister, in B. 2076.

Een N.V. had een overeenkomst gesloten met haar commissarissen, die recht hadden op een zeker % van de winst, dat in den loop der tijden door de toenemende winsten zoo groot was geworden, dat het niet meer in verhouding stond tot de bewezen diensten, dat zij met een kleiner aandeel genoeg zouden nemen tegen uitkeering van een bedrag in eens. Gevraagd werd nu, of over dit bedrag dividend-belasting verschuldigd was.

De Minister antwoordde, dat dit niet als uitdeeling beschouwd kon worden, aangezien het hier geen uitdeeling aan deelgerechtigden in de winst als zoodanig betrof, maar juist een schadeloosstelling, omdat ze hebben opgehouden recht te hebben op een zeker deel van de winst.

Bij de oprichting eener N.V. hadden de oprichters tegen de door hen ingebrachte goodwill een aantal oprichtersbewijzen ontvangen, die tegen een zeker bedrag amortiseerbaar waren. Toen de winst dit toeliet, had men alle winstbewijzen geamortiseerd. Op een vraag, of ook hier geen afkoop had plaats gehad, of anders een aflossing van een schuld, zij het dan ook een niet geboekte, antwoordde de Minister in B. 2396 daarentegen ontkennend.

Toegegeven werd, dat het hier een buitengewone uitkeering betrof, doch niettemin een uitkeering aan deelgerechtigden in de winst. Men kon het bedrag maximaal uit te keeren op de oprichtersbewijzen niet beschouwen als een schuld, ook niet als een voorwaardelijke schuld. Zou men dit willen aannemen, dan moest men evenzeer aannemen, dat ook de aandeelhouders een voorwaardelijke schuld hadden in den vorm van het hen toekomende dividend.

De Hooge Raad beliste in een ongeveer gelijk geval in zijn arrest van 20 October 1920 opgenomen in B. 2588.

Eene N.V. had ingevolge de bepaling in hare statuten, dat 30 % van de overwinst gebruikt moesten worden tot amortisatie der indertijd aan de oprichters tot een nominaal bedrag van f 125.000 uitgegeven winstbewijzen, als vergoeding voor de door hen ingebrachte goodwill. In 1918 had ze eerst een bedrag van f 37.660 besteed tot aankoop van oprichtersbewijzen en later f 42.000 voor amortisatie ervan. Bij haar betoog, dat het hier geen belastbare uitdeeling gold, had de N.V. zich er op beroepen, dat hier sprake was van een schuld aan oprichters met als schuldoorzaak verkoop van goodwill en gepresteerde diensten, welke schuld steeds afgedaan kan worden en afgedaan moest worden, als de winst een zekere hoogte had bereikt.

In de tweede plaats beriep men zich erop, dat, waar de oprichtersbewijzen geheel waren ingetrokken, men niet kon spreken van uitdeeling.

De Hooge Raad besliste in een ongeveer gelijk geval in zijn aan oprichters worden belastbaar gesteld, zonder te onderscheiden, of die uitdeelingen hun oorzaak vinden in gepresteerde diensten, of leveringen. Evenmin werd daarbij overwogen, of, als gevolg der uitdeeling, de deelgerechtigheid in toekomstige baten te loor ging. De wet stelt zich dus niet op het standpunt, dat oprichtersbewijzen uit dien hoofde ontvangen, een schuld voor de N.V. vormen, zoodat amortisatie ervan dus geen schulddeging kon zijn, en het beroep op casuatie tegen den uitspraak van den Raad van Beroep werd verworpen.

Het is duidelijk, dat, wanneer men moest aannemen, dat oprichtersbewijzen een schuld vormden voor de N.V., als ze waren afgegeven tegen inbreng van goodwill, als anderszins, belastbare uitdeelingen uit dien hoofde tot het verleden behoorden, daar oprichtersbewijzen toch wel niet uitgegeven zullen worden aan hen, die geen enkele dienst hebben bewezen aan de N.V. In dit arrest komt niet duidelijk de eigenlijke reden van het verzet tegen een aanslag naar voren. Algemeen zal men wel toegeven, dat een uitkeering op een oprichters-